

**Latvijas Valsts mežzinātnes institūtā „Silava”
notikušā semināra “Latvijas meža tipoloģija meža ekosistēmu klasifikācijas
aspektā” (semināra dienaskārtības 1. punkts)**

PROTOKOLS

Salaspilī, 2009. gada 3. septembrī pl. 14.00

Piedalās: LR Zemkopības ministrijas, Valsts meža dienesta, LLU Meža fakultātes, akciju sabiedrības “Latvijas valsts meži”, Latvijas Valsts mežzinātnes institūta “Silava” (turpmāk – LVMI Silava) darbinieki (kopā 22 dalībnieki) saskaņā ar semināra dalībnieku reģistrācijas lapu (protokols pielikumā).

Semināru vada: LVMI Silava direktors J.Jansons

Seminārā ziņo: LVMI Silava vadošais pētnieks Dr.hab.silv. P.Zālītis

J.Jansons informē, ka, saskaņā ar Zemkopības ministrijas organizētās darba grupas “Par meža inventarizāciju” rekomendāciju, kura pamatojas uz vairakkārt paustiem LVMI Silava ierosinājumiem izmainīt Latvijas likumdošanā lietoto meža tipoloģijas jēdzienu apzīmējumus, LVMI Silava ir sagatavojis ziņojumu par meža tipoloģiju meža ekosistēmu kontekstā, pamatojoties uz LVMI Silava pagājušā gadsimta 70. un 80. gados izstrādātas Latvijas meža tipoloģijas pamata.

Latvijas meža tipoloģijas autors habilitētais bioloģijas doktors Kaspars Bušs 1981. gadā monogrāfijā “Meža ekoloģija un tipoloģija” (Rīga, Zinātne, 68 lpp.) rakstīja: *“Termins “meža augšanas apstākļu tips” savā laikā tika pārņemts no Ukrainas meža tipoloģijas kopā ar neizdevušos definējumu “apvieno nogabalus ar vienādu meža augšanas efektu”, lai panāktu kompromisu starp dažādiem meža tipoloģijas virzieniem. Kompromisa vēl joprojām nav, bet neveiklais termins jau paguvjis iesakņoties un acīmredzot to mainīt ir par vēlu. Tomēr jāatgādina, ka Latvijas meža tipoloģija cenšas atspoguļot mežu visā tā daudzveidībā, nevis tikai meža ārējo vidi, kā to vedina domāt apzīmējums “meža augšanas apstākļi””.*

LVMI Silava vadošais pētnieks P.Zālītis sniedz detalizētu ziņojumu, kura galvenā būtība:

1. Latvijas meža tipoloģija balstīta uz ekosistēmu klasifikācijas pamata, un vienīgais ārējās vides apstāklis (jeb augšanas apstāklis), kas atšķirīgi ietekmē Latvijas mežus, ir ūdens. Gan ogļskābā gāze, gan saules radiācija, gan orogrāfiskie faktori Latvijas mežus ietekmē vienādi, jeb to aprakstīšanai mums pietrūkst informācijas. Līdz ar to Latvijas mežu augšanas apstākļu tipoloģijas jeb klasifikācijas aspektā iedalāmi 5 pamatgrupās: sausieņu meži, slapjajņu meži (meži uz slapjām minerālaugsnēm), purvainu meži (meži uz slapjām kūdras augsnēm), āreņi (meži uz nosusinātām minerālaugsnēm) un kūdreņi (meži uz nosusinātām kūdras augsnēm).
2. Katra meža augšanas apstākļu tipa ietvaros izdalāmi meža (jeb meža ekosistēmu) tipi, kas balstīti uz meža ekosistēmu aprakstiem to brieduma (klimaksa) stadijā. Sausieņu mežu augšanas apstākļu tipa ietvaros izdalāmi 5 meža ekosistēmu tipi (jeb meža tipi, jo meži tiek definēti kā ekosistēmas): sils, mētrājs, lāns, damaksnis, vēris un gārša. Slapjajņu meža augšanas apstākļos izdalāmi 5 meža tipi: grīnis, slapjais

mētrājs, slapjais damaksnis, slapjais vēris, slapjā gārša). Purvainu meža augšanas apstākļu tipa ietvaros izdalāmi 4 meža tipi: purvājs, niedrājs, dumbrājs un liekņa. Āreņu meža augšanas apstākļu tipa ietvaros izdalāmi 4 meža tipi: viršu ārenis, mētru ārenis, šaurlapju ārenis, platlapju ārenis. Kūdreņu meža augšanas apstākļu tipa ietvaros izdalāmi 4 meža tipi: viršu kūdrenis, mētru kūdrenis, šaurlapju kūdrenis, platlapju kūdrenis.

3. Katra meža tipa ietvaros, atkarībā no meža valdošās sugas, iespējams izdalīt līdz 80 mežaudžu tipus, piemēram, bērzu vēris, egļu vēris, apšu vēris. Mežaudžu tips izdalīts uz meža ekosistēmas elementu aprakstu pamata, un tie var mainīties, piemēram vērī nocērtot bērzu audzi un iestādot egļu audzi, mainās mežaudzes tips, bet nemainās meža ekosistēma – vēris.

Diskusija:

D.Dubrovskis. Pēc skaidrojuma saņemšanas piekrīt ierosinājumam mainīt Latvijas likumdošanā lietoto meža tipoloģijas jēdzienu apzīmējumus saskaņā ar LVMI Silava ierosinājumu, aicina sagatavot materiālus studentu apmācībai meža tipoloģijā.

R.Benta – piekrīt ierosinājumam Latvijas likumdošanā lietoto meža tipoloģijas jēdzienu apzīmējumus saskaņā ar LVMI Silava ierosinājumu, uzsver, ka Latvijas meža tipoloģija Latvijas meža praktiķiem ir skaidra, un definīciju izmaiņa no praktiskā viedokļa ir formalitāte, kas neietekmē meža tipu izdalīšanu un atpazīšanu.

J.Jansons ierosina vienoties par sanāksmes protokolu un tā nosūtīšanu lēmuma pieņemējiem Zemkopības ministrijā. Semināra dalībniekiem nav citu priekšlikumu.

Semināra dienaskārtības 1. punkta apspriešana ir pabeigta.

Protokola pielikumā: semināru dalībnieku saraksta apliecināta kopija uz 2 lpp.

Sanāksmes vadītājs:

J..Jansons

Protokolēja:

J. Jansons